

Kako naj učitelj skerbí za zdravje svojih učencev? Snažnost.

Kolikor tudi snažnost k zdravju pripomore, vsakdo vé. To dokazovati bi bilo nepotrebno. Koliko pa se na kmetih za to stori? Neodpušljiva je zanikernost o tem nekterih staršev. Dostikrat pridejo otroci umazani, raztergani in Bog vé, kako vsi nečedni v šolo. Ali sme učitelj tako pustiti? Nikakor ne. Učitelj mora skrbeti, da se otroci privadijo, da so snažni. Za to pa ni boljšega pripomočka, kakor privada od mladih nog in pa zgled v šoli. Umazanih otrok ne sme učitelj v šoli terpeti. Nečednež se mora berž umiti. Tudi obleka mora biti čedna in snažna. Ni treba, da bi bila vedno praznična in nova, pa lepo oprana in zašita je vendar lahko; sej snažnost ne tirja niti denarjev niti bogastva, temuč le toliko, da je človek bolj marljiv in pazljiv. Slavni pedagog Bartl piše o snažnosti tako le: „Šolske postave tirjajo, da naj otroci vselej snažni, počesani, umiti prihajajo v šolo. Učitelj naj na to vsigdar pazi. On mora biti poprej v šoli, kakor otroci. Vsakega, ki v šolo stopi, naj pogleda, ali je spolnil svojo dolžnost zastraž snažnosti. Neumite in nepočesane otroke naj učitelj resno zavrača, da se umijejo in počesejo; za to naj bota voda in glavnik pripravljena. Neki učitelj je imel pri vodnjaku posodo z vodo, kjer so se otroci umivali — po zimi in po leti. Vsaki je imel glavnik pri sebi. Noge so si pa pri potočku blizo šole čedili. Zrak je namestoval brisalo. Nekako čudno je znal omenjeni učitelj lase striči. Prijel je šopek las na strani, in jih je s škarjami odrezal. Ostale so domači vredili. Če se je to zgodilo v saboto popoldne, je prišel deček pondeljek čedno vstrižen v šolo. Da je tako predaleč zagazil, vsakdo lahko spozná. Nekaj časa potem so ga zato tožili pri vikšem šolskem ogledništvu, katero pa je pohvalilo njegovo gorečnost. — Ta učitelj je tudi skrbel, da dekleta niso skrivale svojih nepočesanih las pod pečo. Morale so se v šoli odkriti, kakor dečki. Njegova žena mu je pomagala. Naučila je nekaj deklet, da so lase čedno spletale. Kmalí se je vidilo, da tudi ta trud ni bil zastoj.“

Tako piše omenjeni pedagog. Učitelja, ktereга stavi v zgled, se vé, da ne moremo po vsem posnemati. Ako bi se otroci še le pri šoli umivali, bi bilo celó nespametno; v šolo

naj že pridejo snažni; sej pa bodo tudi tako delali, ako se že v začetku tako vadijo. Tudi ni bilo prav, da je učencem lase strigel; tako se pri ljudeh naj ložeje zameri, ter zgubi spoštovanje in ljubezen. Naj potem stori, kar hoče, nič ne bo ljudem všeč. — Koristno in zelo potrebno je, da se dekleta v mladosti snažnosti privajajo; če so snažne dekleta, bodo snažne matere, in če so snažne matere, bodo tudi snažni otroci. Vsi učenci naj imajo svoje knjige, pisavne knjižice in vse orodje, kolikor je mogoče, snažno. Tudi naj se učenci navadijo, da vsak za svoj prostor skerbi, da je zgornja deska zmirom čedno umita i. t. d. Skušali se bodo, kateri bi imel lepši prostor; kratko: vse, kjer so otroci, naj bo snažno in čedno. Tako se bodo kmali privadili snažnosti, in kar se v mladosti navadijo, bodo znali in delali tudi v starosti.

Malo pa bi koristilo, ako bi učitelj take čednosti le priporočeval, sam pa ravno nasproti ravnal. To bi se reklo, pezdil iz očesov otrok izdirati, pa ne videti bruna v svojem očesu. Pregovor pravi: „Brez zgleada je beseda vela“. Od učitelja se tedaj po vsi pravici tirja, da je sam ves snažen in čeden. — Dosti učiteljem pa ni mogoče zaradi pičlih dohodkov, da bi si napravljali stanu primerne oblačila. Odgovoril mi bo pa znabiti kdo, da se učitelju ni treba oblačiti v drage robe. Res je tako; pa pomislimo! Mladi učitelj pride na službo, nima več kot eno suktnjo, pa še tista bi bila bolj pristojna pastirju kot učitelju, kajti večidel le tisti, kateri zavoljo pomanjkanja premoženja dalje šolati ne morejo, si izvolijo ta težavni stan, ki ima naj več truda in nehvaležnosti, pa naj manj plačila. Skušnja uči, da slabo oblečenega učitelja le malo čislajo priprosti ljudje, toliko manj pa otroci, ki le po vnanjem sodijo. Sej pa tudi ni lepo, če učitelju palec iz čevlja gleda in se mu srajca iz rokava na prodaj ponuja; s tem nikakor ne daje mikavnega zgleada učencem. Ker je nam osoda zastran dohodkov tako zelo nemila, moramo pač varčno ravnati, ter vsaj to, kar imamo, dobro obrabčati. —

Snažnost v šolski izbi naj bo spodbuden zgled dekletam, kako naj se že v mladosti vadijo domače stanovanje zmirom čedno in snažno ohraniti. — Tudi kopanje sploh koristi zdravju, ker snažnost in rast zelo množi; pa je tudi lahko zelo nevarno. O tem drugi pot.

(Dalje sledi.)